

XXXIX. D. 287.

NO W I N T

Z C Z E C H,

T

O PRZTODZENIV TTCH LVDZI,

sudziez o zbuntowaniu przeciw Cesa-
rzowi, przytym, y Nowiny
Węgierskie.

Przez

BARTHOSZA POGODZINSKIEGO Ryc. P. wydane

Wydane w Warszawie

Roku Pańskiego / 1 6 2 0.

18.

Do Czytelnika Łaskawego.

IAKO w Wenecyey nie máś nic drozżego nád Truciżne; Ták w Czechach teraz niemaś nic tanżego nád śmierć: abowiem wychężnawşy sie z obediencyey Cesarşkiley, przeciw Bogu y z wiérżchności jego, prawie ná zgubę Kościółá świątego zbuntowali się. Cztery przyczyny są wojin między narody zámş. Pierwsza, álbo Relligiey contempt, álbo królów Tyranstwo, álbo rebellia poddánych, álbo waśni prywatne przeć ozonych między sobą, ale zda mi się, że náciężsa iest Contempt religiey: bo tá affligit grauter gdyż wniey iest vinculum pacis & bonæ fortunæ, nec vllum vřpiam nocendi efficacius telum quam in falsis prophetis. Najdzie diábel poduszczenie ná chćwóść, takomstwo, ná okrucność y agiew. Raczte te nowiny stráśliwie przyjáć. a ż sie dalsi Bog lepszych doczekamy.

NOWINY Z CZECH

Aczkolwiek národ czeski do potrzebności Polákóm zwykł sie odzywać / przeto iż obadwá narody od dwu bráci rodzonych począték swoy wywodzi : iednáń od cnoty y animuszu Polskiego dáleko sie odstrychnął. národ to ná wszytkiem Moskwie podobny / ná wzgarde y obelzenie wszytkich przyszlownych bráci swoich odrodzony. y co sie Lwem pieczętuia / ci ludzie słusnieby mieli Szkorpieniem bo im ten pánuie : Mars w domu iego ma mieszkanie Triplicitas iego iest Septemtrionalis, sapor salus, natura frigida & humida, & omne frigidum est venenosum. A Marsowe co za przyrodzenie. Ex rebus facit contentiones, rixas, militiam, bellum, victoriam, tyrannidem violentiam. Ex personis contumeliosos, seditiosos, coniuratos, tradones, iracundos, conuitiatores, Ministros scruales, audaces, inuerecundos, seditiosos, Chirurgo, Liétores, Duces, Capitaneos.

To wszytko Czechowie w przyrodzeniu máia / ci osiedli o-
stauiam domum Scorpij, to iest mortis, że radzi zabicia / bo iako
mowia Co Czech to kát / co kátarz to Minister. Zgadza sie zem-
na on z młodości záraz dowcipnie wczony / a ná starość dzitwie
świerobliwy Aeneas Syluius, pisac y wskárzaiac sie przed wś-
tkiem światem. Gdziekolwiek iest ná świecie co z tego Czeska zie-
mia świadkiem iest / ktorzy nászych wieków odrzuciwszy Rzym-
skiego Kościoła / oślusięstwo / podeptawszy Oycowskie nabo-
żeństwo / Káptany Chrystusowe pozabiniawszy / bez wiary / bez
obyczajow dobrych / w łotostwach / gwałtach / zbrodniach / w
kázdym plugaństwie żyiac / przeciw potężnym Krolóm / nie-
nym ludzióm / doświadczonym Hetmanóm / vszytkowanym woj-
skom / niezwycięzeni zostawali : A to im dostatkí wielkiem podu-
szewaniem bywały / Sed verissima est Christianæ religionis asser-
tio quæ post vitam huius sæculi patere alteram asserit. A zwła-
szcá tym / ktorzy tu sine querela żyli. O wo dobrym ludzióm /

inna záméniona / niebo otworzone jest: peregrina in ter-
ris virtus in caelo ciuis nec prouincia est, quæ tempore nostro
plures Christi martyres quam Bohemia produxe int: narod to
a primordiis zły / niechrześcijański / ná lupiestwo chciwy / słowa
nie ztrzymać dziwnie osobliwy / tak Ślachta iako pospolstwo:
Czemu? bo prawdy nie znaia / y v nas w przypowieści jest. Azam
ia Czech słowo trzymać.

Przy takich tedy przymiotach / á zaż tam ma sie znaleźć ma-
drość. Na pierwszym założeniu państwa / po śmierci Libuša.
Gratufowey Córki / Własta siostra iey Rząd wsiąwszy nad
Czechami / tak sie zmocnila / że białychgłow do siebie nábrawszy /
wojská zbierała / y siedm lat iako Hóiek piše / Tiewiaity ná
chłopiech iezdżyly / y wiele zlego w Czechách broily aż do Roku
Pánstkiego 744. tam potym za fortelem Przemysławem porażo-
ne / á zwierzchność ich wedle zwyczaju ná spodek włożona.

Druga mądrość Czecha / postanowili ná Polskę wojować /
y iuż w drodze byli / kiedy ná nich zstąpi Bába wieszczka zawola-
ła / Poczekajcie / Poczekajcie / ieżeli Bogom swym nie ofiarujecie
Osta / nie tam nie wskoracie / ktorey baby osłuchawszy / Osta
wpiękli y ziedli / á Slezakom też zosyma dali / zjad po dzizdzier
Czechy zowa Ezel fresser / á Slezakom wiawszy suknie rog. vcho
oslewkauią znacząc / że to chlopi bárzo mądrzy iako Ostowie /
y tak osta ziedli / y Polští nie dostali.

A co sie tknie Cnoty ábo wiary / dobrych obyczajów / tam
nie szukay / moze wszystkie Brole dobre w pierścionku wyrznać z
krom domu Rakuskiego janczego. Wacław zary / okrutnik
wielki kátowi był smotrem zostat / dla czego też y Pánstwą po-
stradał Rzymskiego / y aby mu Syná w pieluchách ná Cesar-
stwo koronowano Intrate wszystkie Kurfierstom oddal z Brole-
stwa Rzymskiego.

Przemysławowi Pierwszemu dyabli miasto cztery dni
oblegli / y niewiedzieli kto był / tak wiele poń bylo ich przysło /
mogac go iedem wnieść / by ksiezy y Kátholikom był nieprzyja-
cielem.

Włodzisławowi przy obiedzie z Bogą polujacemu bla-
żnierstwo / Żebub po Żydowsku / mucha w gardło mu wleciała / y
tak w nim kłóski powierciawszy / Monokutem wypadła a jego za
sobą w tydzień do piekła pozwała : piękny pogrzeb ?

Drohomira Krolowa iz S. Waclawa meżowi zabić
kazała / ziemia sie roztapiawszy / z wozem y z koni do Pluta
na puszcila. Strachytkwasa syna tej Krolowej diabeł kwasny
wdawil.

Spityhniew / Niemce / narod wczony wszystkie z zie-
micy Matke za nimi : bo Niemtini była / y siostrze ministe wy-
gnat.

Władysławowi Polskiemu Krolowiczowi / co był Panem
ich na despekt pospolstwo / o nie uczynienie liczby dojtareczney /
Karyce z Katusia pozrzucalo / acz tego przypłacili gardly y maie-
tnościami : abowiem samemu Krolowi sprawiedliwość na-
leżała.

Niegodzi mi sie iednak Cnoty Zygmuntá pierwowzgo opu-
ścić ktory 16. lat niebył koronowan / y przecie niemogł swego
na nich przewiesić : Co tylko dokazał wieczney pamięci godny /
że Sekrepiarska ze Franciey przyniesiona / Adamiy nagie / Tá-
borytany / okrutne Heretyki / ktorzy lud zwozdzili zaraźliwa wi-
ro. Dał uczynić troiakie subienice / y na wierchu Arcykacerze / w
pośrodku Ministry / a na spodku Apostaty kazał powiesić.

Piliństwo tak Czechowie / w dziwnym zaleceniu miała / że
Kiaże iedno / gdy już dzieci mamka zostawiła / przynim legaty w
połom : o poł nocy zwyklich zawsze budzić / pytać iedli chca-
pić / a gdy nie rzekly nic bo ich sen zabawiał / to on wstawy /
wino im przez dzieci w gebe lał. Dzieci nie przypomyśle bedac
winu / iako wypily tak zaś nazad zrzuciły / obrocawszy sie do Jo-
ny / mowil : Ex alio inquit concepisti meretrix nie moje to
dzieci / bo cała noc spia a pić nie placzą / a iakoż tu ma być
rozum / gdzie wiecey w gbie smaku / niż w głowie ma-
drości.

Guldrych z nowego domu / miedzy Czeskimi Pány prze-
waga

Waga y dostatkem nieupóźdzone Książę/ iako iedno dzieci śać
przeszły / wprawiał ich żaraz do wina / ale nie w to Ratuskie y
Bawarskie / bo są słabe / Breteńskie y Tráminskie Kazał im da-
wać. Pytał go Cesarz Fryderyk dla czegooby to czynił / odpowie-
dział / dzieci moiegdy dorostą / że się nie da iako wpiia / Rzekł
Cesarz / bym ja miał syna / a miałby wino pic / odrzekłbym
się go / Tak Cesarz w trzeźwości Cnoty zachowanie bydy rozu-
miał.

Jako oszczędny naród Czeski w pićiu winą / Książę iedno
zaprosił Francuzow trzech / Dantesa Poetę / sławnego na obiad
a pod Wieżozółdem w ogrodzie zaśiedli / a w ten czas kiedy owo
muchy śladem lataia y do każdej potrawy wśczipiaia się kosto-
wać która lepsza / chłopiec oganiaiać Páná / iż nan często wiał /
Kazał mu przestać : mucha była rada okazyey / przyłeciawszy za-
raz w kubku wroniła / to co raz goście oni z mucha wino na zies-
mie wylewali. Gospodarzowi nie miło / y chcąc obyczay-
nie bez gniewu goście przypomnieć / aby tego nieczynili : sám
wpadła mucha za strzypola wiał / y tak wyiarwszy / nad kuba-
kiem otrząsnął / a potem wyssał y zatusił / aby to przy-
musie nie zostało / co w jego brzuchu bydy miało. Goście to wi-
dząc tak też iako y Pán czynili / iakoż niemaś stworzenia przy-
trzępszego nad muchę. Ruszenie y Domitian był iey nieprzyiacie-
lem zawždy.

A ta co się podoba Constitucyá / Sylnius piše / apud Bo-
hemos hoc vectigat exigi nequit, apud quos lupanaria & quæ-
uis pacta publica Hussitarum lege prohibentur. Cnotliwi pra-
wodawcy.

Czynili ci Wstojedzey y wielkie szkody w Polsce Gnie-
zno y Czesłochowa wybiłali / acz im też to Polacy oddali / bo ich
aż w Pradze śukali y Króla poimawşy do Brakowa przywie-
zli / y oczy wysłupili. sic ars deluditur arte.

HYSTORIA O POCZĄTKACH WOTNT CZESKIET

Nika zároveň była ptochosć ludzi narodu czeskiego /
ażdy zrad snadnie obaczyć może; iż iako iedno
Cesarze Rzymscy to Pánstwo obieli / po wszystkie
czasy wielkiego nieszťátku doznawali / á zvláste
tych ošťátnich časow / gdy Kácerstvá kóscielna
iednosć rozrywác poczely iáwnie sie to wszystkiemu swiátu ná
oko pokázáto. Albowiem obrzydliwych Kácerstw do Krolestwá
ná prowadziwszy / o tym zdawna przemyslali / iáko by Krole
stwo Czeskie od poslušénstvá Cesarzow Rzymstich oswobo
dziwszy / Rzeczpospolita wolná nástáte weneckey postánowili :
máiac zá to iż tym bezpiecniey błedy swoje pomnazác mogli /
Káždemu wolnosć do obieránie wiáry právem opatrzo ná po
dawšy. Same tylko wiáre (iáko oni zowia Papiestko) uchwálo
pospolita zniešć / á nád to stogie edictá / y inquisicie vřzedowne
ná katolíki obyčzáiem Angielskim wprowadzić / ná to zmierzáli.
A tak chcąc do skutku przywiešć zamysly swoje / gdy po smierci
Cesarzá Matthiásha brát iego Ferdynánd od niego iesze sámego
zá žywota Krolešm czeskiem mianowany / po brácie swem ná kro
lestwo nástąpił; Czechowie chcąc iuž kóniecznie iárzmo posluš
énstvá z siebie zřžucíc / á osobliwie Pánowie niektorzy czescy /
ktorych imiona te sa iáko przedniejšy Herštowie .

Comes à Turn.

Comes à Slig.

Eorumdem affeclæ.

Comes à Zels.

Comes à Rupiew.

Berka Liber Baro.

Kinskí Liber Baro.

*Swicieřski Eques, & alii proceres minorum
gentium.*

roku 1612. potajemnie schadzki w Collegium od
Karola fundowanem uczynili / a żeby tym potrzebny zamysły
swoie ukonali / przypisali się na spól / (pospółstwu które
w rzeczach prawdy nie rozbieta ale cudzego zdania oślepi naśla-
duie) rady swoje zdradzieckie odkryli: wlokac to na Cesarza / i
im prawa porzuczone tamie na wolności następnie / przeto-
nielza jedno aby się wszyscy przysobie przeciw niemu i opowie-
dzieli / y tak łatwo lud wszystkich oszukawszy na Pana własnego
poburzyli Senat Rzymski wziawszy wiadomość / poczał
niebezpieczeństwom następującym zabiegać posłał tedy do Wie-
dnia listy bez omieszkania / y iakoby w tey sprawie sobie posta-
pic miał / Młodziemego Ferdinanda Brata Cesarza zdania
otem oczekiywał. Przysła odpowiedz wteś tropy / przy której
posłany był y mandai Cesarzki / Koronna pieczęcia zapieczętowa-
ny / w którym rozkazano było / aby wszyscy i ozywacze pokoju poz-
wani na zamku Praskim natychmiast się stawili. Pozwano ich
20. dnia Maja / staneli nie iako obwinieni / ale iako buntownicy
pospółstwem y chłastą otoczeni / z ktorymi się byli na zgube
Rzeczy Spolitey przypisegli / Cozyla się controuersia aż do południa
potym gdy południe nastąpiło / nie niespokoiwszy z zamku się ro-
zeszly. Nastawitż rano mandat Cesarzki czytano / y tak 21. dnia
Maja / około godziny. 9. przybrawszy sobie iezdnych / y pieśnych /
do zamku wiaćchali / a żeby ich buntowania nie tak łatwo postrze-
żono niechurmem iako przedtym / ale po trzech po czterech zpo-
kajnych wlic do zamku się wrywali / niektorzy z spadami inni
wszystcy wśnicami opatrzeni tak że za krotki czas / ona liczba
która się miała / y roztżalana zdana we 300. żołnierza zbroynego
wrosła / z tym Pan Burgrabia wniebytności Cesarzkiej pierwsze
Mieysce zasiadł w Palacu sadowym / uczynił on haniebny
tych ktorych Principalami bydz wiedział / ostrze ganil / a do in-
nych Senatorowi napominanie czynil / aby wto weyrzeli Rzeczpo-
spolita iakiej słodzie nie podlegała Panowie tez senatorowie spo-
winności swojej / tym surowiey one buntowniki / o występki
popelniony strasowali. Ale trudno było animusze zdziaczale wy-
toić:

toie: ktorzy wscietia zapalczywością podobużem
grozky stroili/ nie innego tylko zabuystwa y rozlania krwi na
vmisle maiać. Oddali tedy cnotliwym Senatorom guzy za slo
wa/ pochwycili naprzod Pana wslawote sedziego wshyckiego
Krolestwa czeskiego/ y onego zwieltiem obelżenię zokna od zie
mie na 40. lokcie odległego zrzucili. Teyze smialości ludzi
swowolnych. Pan Smyczanski Marsalek koronny/ y nairwyższy
sekretarz Krolestwa Czeskiego doznali: Pana Burgrabie toz mia
ło podkac/ by go byl sedziwi wiel y prozby zplacem zmiejsane
nie wyprošily Lecz to okrucienstwo nad ludzmi zacnem zaiužo
nich serc do konca nāsiezi niemogło/ baczac ich napoly żywych
zgori na nie strzelbe wypuścili/ ale reka Pansta kule wniosła.
Tem czasem studzy przystoczyli/ y od ziemi podnioszy/ na miey
sce bezpieczniejsze zaprowadzili. Pan Slabota zdał sie prawie ze
konat/ Pan Smyczanski troche mlodšy za staraniem przyia
ciol swoich noca do Kiazęcia Bawarskiego vshedl/ Mistrz
Philip ktory ledwa iakzy zwank na zdrowia podiat teyze nocy
do Wiednia Ziachal. Czechowie nieprzeſtaiać iesze na tym ztem
ze wscietlem animušem/ na Jezuitisze oburzyli Posłali tedy do
ny ch/ aby rzeczy swoje vkladali/ y w pewnem czasie zpánstwa
Czeskiego vstapili/ Biblioteke y inne bozate/ sprzety y ochodo
stwa kościelne zostawizšy/ inaczey zadnego żywo zostawie nie
mieli. Potym z ucwšy Senat Ratcholicki/ nowy na mieysce ieze
zasadzili/ na Cesarza wojne iesli bytych3 brodni na nich pra
wne dochodzie chciał vchwalili y bram mieystkich żołnierza
zbroinego postawili/ drogi wshytkie oblegli/ zamki niektore o
beznali/ przyiezdzenia y wyiezdzenia z Panstwa wshytkim zto
la srogim ediktem zakazali/ wyiawšy ktoby swiadcetwa ichze
pieczęcia przyciānione poſazał. Ale nie tu stanela zapalczywość
Czešla/ maiać porozumienie Zmorawiani y sleszali/ iāśnie wie
lebnego Franciszka a Dietrichsteina/ Kārdynala kościola Rzym
skiego Byskupa Olomoiickiego/ y iāśnie wielmożnego Pana
Popela/ Eubernatora i a wyšego ziemie Morawškiey/ do wie
zienia pobrali aże ie potym przez pewne vzgody wypuścili/ Pod
ten czas gdy te Zamiejsania wcechách uwały seym Rzeski

...w Krakowie nakazany / w Katisbónie się od prawował. gdzie za
zgodnym zezwoleniem / Ferdinánd Cesárzem Rzymstkiem był de-
clárovány : Czechowie też rzeczy swoje na pieczę mając / wystali
Posły swe do wojewody Rynstkiego / korone mu swa ofiaruiac na
co on łatwo przywieść się dał y tak koronowany iest w prądze
1619. wrychle potym Ordines Regni w Norymbergu seymo-
wały / kiedy się tego pilnie v Brolu vpominaly / aby Ludziom
Wiary Aukspustkiej exercitium wolne in Religione poprzy-
siagl. zbraniat się tego wszelkim sposobem / zaczęli Biskupa na-
zajutrz w Senacie zabić go byli między sobą postanowili. czego
on postrzegłszy / nocą z Norembergu wchlopskim ubierze samo-
pist do Pragi uciekł. Jakoż ten Pan wielu na się y tych którzy
stronę jego przedtym mocno trzymali obruszył : pomoważ i za-
namowa Ministrów swoich Kalwinstkich / wkościołach Luter-
skich / Ołtarze rozwalac / obrazy wymiatać kazał / oco na się
wszystkie stany bardzo wraził. Niewydali w tym Pana swego
Czechowie y inni Hereticy po Śląsku y Morawie / y tymże
właśnie sposobem nad Katołicki okrucinstwa swego dołazuia /
kościoły y klasztory pustoszą / obrazy y Świątych Bózych groby
woiuią / kaptany morduią Panny Bogu zaślubione do nieczy-
stego Malżeństwa poniewalaia. Czasow niedawnych w Prądze
dobywłszy ciała S. Wacława Męczennika Bóści wyrzuciłszy
trune na talcey żkowały. Biskupa Legnickie do niezhobności Lu-
terstkiej Kaptany y Zakonniki nasie przymuszał. Biskupa oleśni-
ckie Mniski do poimowania Meżow gwałtem przyciskał. pe-
wno summe pieniędzy z skarbu swego naznaczyłszy / któreby do
iego niezhobney radcy przystawały. Kapituła Wrocławską do
po przysiężenia pieczędziejat Artykułow wiary Angielskiej.
Biskupa Śląskie z wrocławiani przywiodły. a innych którzy
się tego rzeczy zbraniat / od Beneficij odsadzili. Tenci iest po-
czatek y progres wojny Częsticy zdarz Panie Boże aby Należnie-
ści Ferdinánd nie posłuszne poddane swoje pod moc swa pod-
biwłszy Kościołowi powszechnemu zdawna pozadany pokoy
przywrocił.

*Przyśiężonych Harezyków przeciw nam
kom Woysko.*

**KROL ANGIELSKI.
IN RELIGIONE ANIMA!**

Prowadzi *Piechoty* 15000.
Konnych 2000.

*Ma Chorągwie / na których biały Lew na Szarphie
graczy cum inscriptione.
CONTVRBATO VOS.*

**KROL DYNISKI.
CHRISTVS REX DOMINATOR!**

Prowadzi *Piechoty* 12000.
Konnych 5000.

*Ma Żółte Chorągwie / na których błękitny Lew żółto-
barcem cum inscriptione.
HAC HOSTES FIDEI STERNAM.*

**PALATINVS RHENI Elector.
FACIAM CVNCTIS PLACITVM.**

Prowadzi *Piechoty* 8000.
Konnych 2000.

*Ma Białe Chorągwie na których Żółty Lew / który trzyma w
gębie klucz a w przedniej nodze miecz / a za dniami no-
gami depce trójsta Korona / cum inscriptione.
CLAVEM FREGI CORONAM SVPREMAM.*

ELECTOR BRANDEBVRSKI.

In sincera Ecclesia Beatitudo.

Prowadzi *Piechoty* 8000.
Konnych 3000.

*Ma Białe Chorągwie na nich Czerwony Orzeł / który trzyma
w pazurach Sceptum / a siedzi na Czarnym
Lwie / cum inscriptione.
Opportunius vincam.*

GENERALIS Statutum Holand & Zeland.

Prowadzj Piechoty 27 000.

Konnych 3 600.

200. Okręgow, na których ludzi 16 000.

Ma Czerwone Chorągwie/ na których Włot między so-
gi minawalnościami/ cum inscriptione.

Fluctuat at non mergitur

PALATINVS duarum Civitatum.

Iustitia Christi Papatus reiicitur.

Ma Białe Chorągwie na których Miecz/ cum inscriptione.

Discite Iusticiam.

ANSPACH XIAZE.

Paratus expecto.

Prowadzj Piechoty 2000.

Konnych 500.

Ma Białe Chorągwie/ na których trzy krzyże/ Czerw-
Czerwony/ Biał/ także jedno koło czerwone/ cum
inscriptione.

Nec Cruces nec Rotam time.

HENSEL CASSEL.

Magnam habeo Libertatem.

Prowadzj Piechoty 3000.

Konnych. 2000.

Ma Białe Chorągwie/ na których naga Panna Zwi-
ciadło w ręku trzymająca/ cum inscriptione.

Sit Prudentia in Bello.

WITEMBERSKIE XIAZE.

In faciem dabo vulnus.

Prowadzj Piechoty 6000.

Konnych 1500.

Ma Żółte Chorągwie/ na których trzy Myśliwskie troby
cum inscriptio.

Vigilate & orate.

XIAZE BADYNSKIE.

Fides meum Bonum.

Prowadzi Piechoty 4000.

Konnych 1000.

Mia Czarne Chorągwie na których Szachownica
w Czerwone a w Białe pola malowana / cum
inscriptione.

Vici Ludum.

KUPIECKIE Miasta, które nazywaia
Handel Stadt.

Habent Sapientiam

121. Określow maia, na których 3000. ludzi.

Prowadzi Piechoty 14000.

Konnych 1500.

Miało Zielone Morskie barwy Chorągwie / na których na
malowano dwie tece w drugiey / cum
inscriptione.

Dicta Correcta Fides.

UNITAE CIVITATES Imperiales.

Videmus, Christi inuidos

Prowadzi Piechoty 20000.

Konnych 6000.

Miało Czerwone Chorągwie / na których Biała Lilia
cum inscriptione.

Florebimus vt Lilium.

SZWAYCZAROWIE.

Prowadzi Piechoty 30000.

Miało Białe Chorągwie / na których namalowano jednego
Szwajcara w zielonych płudrach y krowe / ktorey on
kadzidło przysdy daie / cum inscriptione.

Tu mihi columnere cogeris.

A na drugiey stronie: Capti mulgus ad vinum.

...krzyczani Krakowscy, do których się przymieszała Congre-
gacja Zborowa: posłalina pomoc Horetikom 18000. złotych; któ-
rych Proporzec ma być połowicę biały a czarny z napisem, Occa-
sio dabit victoriam, & insperatum auxilium. Na drugi iey stro-
nie: eh wierß. Quo minimè reris gurgite piscis erit. Te pienia-
dze zamiossy Żyd winchtemych skorach, y odmycił, a pieniądze nazwał
Gleya, od której potczwartą grisa od cęcnarą plácił potym oddawßy
na gránicách pieniądze z skorami nazad do Krakowa przyiechal.

Drugi Żyd wywiozł Czerwonych złotych 20000 y sprzedał je w
Prádkę potrzy złote y po piaci groszy Co wzyjni 8666. ponieważ na Ży-
dy nie máß práwá, wždy strażnicy mieliby być ostrożni a woßkow y smoc-
ły niechay doglądaia, bo w tych nieznacznie pieniądze wywieża.

Gdanseyanie także za náße zbóżá, co im dostátek wielki ílemy, co
im bogáctwa w ręce dajemy, iáko y Żydow krzczonych, że ich między soba
cierpiemy. Posłali prochw y kut, y złotey niedzißila, y rzemießnikom
potrzebę. U choragiem swa maia mieć ze dwiema krzyżami Czarna:
Napu ten na iedney stronie, Da bellum Domine in diebus nostris.
a na drugiey stronie. Ante doloq; vitendum est cum impar sis
viribus. iednak wieść przysła że lego M. Pan Waier odiał zaskoczy-
wßy eo.

Summa piechoty y z temi co w okretách Sto sześćdziesiąt
y sześć tysięcy y sześć set.

Konnych tizydziesci tysięcy y pięć set.

Summa Summarum, sto dziesięćdziesiąt y siedm tysięcy
ostoludzi.

Nad to iesze zostáia Szwedowie Sáßowie/ Brauncs-
Fowie/ Luchartanie/ Pomorzanie/ Metolburgczanie/ Kias-
żetá Janhálni/ y inße Ziernice w domu pogotowiu kiedyby się
co przydało.

W Idzac tedy taki Kontempt Religiey Náiaßnießy Król
Ferdinand Czeski y Węgiercki/ y wżgáde Náie-
státu swego/ a teraz Cesarz Chrześciancki/ aby się ona pi zy-
powieść

porwieść nie sierzylā Ridiculosa est sine potentia, aby
 sie tym Egypstkim mo:rlom albo mſycom odiał gdyż Deus cum
 ter ſe iuſtus ſit, iuſtam cauſam etiam in ſummo rerum diſcri-
 mine adiuuat, choć oni w wielkie woſtło ſwoie oſaia/choć pie-
 niedzy wielkość maia/ przecie zginać muſia/ bo contra legem
 & Regem podnieśli rąpiery ſwoie. Volubilis Rota fortunæ
 & infidelis Hæra.

Pompeius Magnus Centies vicies ſemel 83. millia homi-
 num occidit, naues 846. piratarum depreſſit, Caſtella & op-
 pida 1538. in fidem recepit, terras omnes à Meotida ad rubrum
 mare ſubegit, ſed huic quoq; fortuna iam ſeni caput abſtulit
 Wy ſie ſtrzeście Czechowie / bo Tyrannorum breuis pote-
 ſtas. Co teraz nad Katoliſki czynicie/ co Kąplany Pánſkie de-
 ſpektuicie/ wam to ſie odda/ á nie długo : ná to ſie zgadzaie
 fata conſenſus, & aſſenſus omnium elementorum.

E X E R C I T V S.

I N V I C T I S S I M I . F E R D I-

N A N D I , R E G I S B O H E M I Æ ,

nunc Imperatoris Romani Imperij

P E D I T A T V S .

Dux Saxoniz,	3000.
Comes de Bogouay,	3000.
Comes de Naſſau,	3000.
Comes de ligni qui eſt Belga?	3000.
Don de Fux, qui eſt Generalis tormentorum maiorum belli-	
corum,	3000.
Eorum qui ſpectabant ad D. Haudner bonæ memoriæ	
	1500.
Comitis à Tiſtemberg.	1500.
Comitis à Lolalto,	1500.
D. Rodolſi à Tiſenbach.	2000.
Domini in Fucharorum,	2000.
D. Don Caſpari,	500.
D. Coloredi.	300.

... circa duo millia, qui nullum habent Superiorem, nisi illam, qui est
inter illos Capitaneus Senior, & isti vocantur liberi.

	2000.
D. à Mollant,	300.
D. Mari Bek,	300.
D. Capitanei Sibel,	300.

Summa 25400.

E Q U I T A T V S.

D. de Valdenstein, quibus Rex soluit, hinc adiunxit alios,

	300.
Quibus soluit ex sua pecunia, sunt ergo isti,	1300.
D. Don Baltazar,	1000.
Comitis Dompier,	1000.
Magnus Ducis,	500.
D. Libel,	500.
D. à Machan,	500.
D. Maximiliani à Lichtenstein,	500.
D. Coloneli Histerle iste est Bohemus,	500.
D. Capitanei Heller,	1000.
D. Colenili à Collart,	100.
Capitanei Resolani iste est Italus.	100.
Capitanei Ioannis Delli,	100.
D. à Szambochy,	100.
Vngarorum qui iam sunt in Castris.	2000.
Aliorum Vngarorum qui sunt circa Viennam,	1500.
Aliorum qui iam sunt prope sodalitium,	3000.
Summa	13800.

A jeśli teraz Chrześciane nieporatui. Chrześcianow/ tedy
iuz rigdy.

Krol Hispanski Walonow	12000.
Krol Francuski	30000.
Saydaczny kocz Moskiewski elligerow prowadzi na swa skoc	4000.

A jeśli ieszcze malo będzie. Galgá, Kandymier, Murza, osoblim
probierze kiedy roszaze Orzel biały y Pogonczyk, przedk
przybędą we starys ecy.

Wenezowie, qui pecuniarum fortunæ clauces habent, niewie
so myslą,

NC